C/2024/6358

7.11.2024

P9_TA(2024)0067

Teatavate uute genoomikameetodite abil saadud taimed ning nendest toodetud toit ja sööt

Euroopa Parlamendi 7. veebruaril 2024. aastal vastu võetud muudatusettepanekud ettepanekule võtta vastu Euroopa Parlamendi ja nõukogu määrus, milles käsitletakse teatavate uute genoomikameetodite abil saadud taimi ning nendest toodetud toitu ja sööta ning millega muudetakse määrust (EL) 2017/625 (COM(2023)0411 – C9-0238/2023 – 2023/0226(COD)) [1]

(Seadusandlik tavamenetlus: esimene lugemine)

(C/2024/6358)

Muudatusettepanek 292

Ettepanek võtta vastu määrus

Pealkiri

Komisjoni ettepanek	*Muudatusettepanek*
EUROOPA PARLAMENDI JA NÕUKOGU MÄÄRUS, milles käsitletakse teatavate uute genoomikameetodite abil saadud taimi ning nendest toodetud toitu ja sööta ning millega muudetakse määrust (EL) 2017/625 (EMPs kohaldatav tekst)	EUROOPA PARLAMENDI JA NÕUKOGU MÄÄRUS, milles käsitletakse teatavate uute genoomikameetodite abil saadud taimi ning nendest toodetud toitu ja sööta ning millega muudetakse määrust (EL) 2017/625 ***ja direktiivi 98/44/EÜ*** (EMPs kohaldatav tekst)

Muudatusettepanek 1

Ettepanek võtta vastu määrus

Põhjendus 1

Komisjoni ettepanek	*Muudatusettepanek*
(1) Alates 2001. aastast, kui võeti vastu Euroopa Parlamendi ja nõukogu direktiiv 2001/18/EÜ [32]geneetiliselt muundatud organismide (GMOde) tahtliku keskkonda viimise kohta, on biotehnoloogia valdkonnas toimunud märkimisväärsete edusammude alusel töötatud välja uued genoomikameetodid, eelkõige genoomi muutmise meetodid, mis võimaldavad muuta täpseid kohti genoomis.	(1) Alates 2001. aastast, kui võeti vastu Euroopa Parlamendi ja nõukogu direktiiv 2001/18/EÜ [32]geneetiliselt muundatud organismide (GMOde) tahtliku keskkonda viimise kohta, on biotehnoloogia valdkonnas toimunud märkimisväärsete edusammude alusel töötatud välja uued genoomikameetodid, eelkõige genoomi muutmise meetodid, mis võimaldavad muuta täpseid kohti genoomis. ***Tänu suurtele edusammudele geenitehnoloogias kasutatakse juba laialdaselt markeritel põhinevat valikut, mis võimaldab kindlaks teha ja mobiliseerida elurikkuses leiduvaid huvitavaid geene.***

[1] Asi saadeti vastavalt kodukorra artikli 59 lõike 4 neljandale lõigule vastutavale komisjonile tagasi institutsioonidevahelisteks läbirääkimisteks (A9-0014/2024).

Komisjoni ettepanek	*Muudatusettepanek*
(32) Euroopa Parlamendi ja nõukogu 12. märtsi 2001. aasta direktiiv 2001/18/EÜ geneetiliselt muundatud organismide tahtliku keskkonda viimise kohta ja nõukogu direktiivi 90/220/EMÜ kehtetuks tunnistamise kohta (EÜT L 106, 17.4.2001, lk 1).	(32) Euroopa Parlamendi ja nõukogu 12. märtsi 2001. aasta direktiiv 2001/18/EÜ geneetiliselt muundatud organismide tahtliku keskkonda viimise kohta ja nõukogu direktiivi 90/220/EMÜ kehtetuks tunnistamise kohta (EÜT L 106, 17.4.2001, lk 1).

Muudatusettepanek 167

Ettepanek võtta vastu määrus

Põhjendus 1 a (uus)

Komisjoni ettepanek	*Muudatusettepanek*
	(1a) Uute genoomikameetodite ja nende kasutamise tulemuste patentimise võimalus võib põllumajandustootjate juurdepääsu seemnetele panna veelgi rohkem hargmaiste seemneettevõtjate kontrolli alla. Kuna suurettevõtjatel on juba seemnemonopol ja nad kontrollivad üha enam loodusvarasid, jätaks selline olukord põllumajandustootjad ilma igasugusest tegutsemisvabadusest ja muudaks nad sõltuvaks eraettevõtetest. Seetõttu tuleb kõnealuste toodete patendid keelustada.

Muudatusettepanek 2

Ettepanek võtta vastu määrus

Põhjendus 2

Komisjoni ettepanek	*Muudatusettepanek*
(2) Uued genoomikameetodid on mitmekesine rühm genoomikas kasutatavaid meetodeid, millest igaüht saab kasutada eri viisidel, et saada erinevaid tulemusi ja tooteid. Nende meetodite kasutamisel võidakse saada muudetud organisme, kelle muudatused on samaväärsed tavapäraste aretusmeetoditega saavutatavate muudatustega, või keerukamate muudatustega organisme. Uute genoomikameetodite seas on suunatud mutagenees ja tsisgenees (sealhulgas intragenees), mille abil muudetakse geene ilma ristamiseks sobimatutelt liikidelt saadud geneetilist materjali sisestamata (ilma transgeneesita). Nende meetoditega kasutatakse üksnes aretajate genofondi, st kogu geneetilist informatsiooni, mis on kättesaadav tavapäraseks aretamiseks, sealhulgas kaugematelt sugulasliikidelt, millega ristamine on võimalik täiustatud aretusmeetodite abil. Suunatud mutageneesi meetoditega saavutatakse DNA järjestuse muutmine organismi genoomi ***täpsetes*** asukohtades. Tsisgeneesi meetodite kasutamise tulemusena sisestatakse organismi genoomi aretajate genofondis juba olemasolev geneetiline materjal. Intragenees on tsisgeneesi alaliik, mille korral sisestatakse genoomi ümberjärjestatud koopia geneetilisest materjalist, mis koosneb kahest või enamast DNA järjestusest, mis on aretajate genofondis juba olemas.	(2) Uued genoomikameetodid on mitmekesine rühm genoomikas kasutatavaid meetodeid, millest igaüht saab kasutada eri viisidel, et saada erinevaid tulemusi ja tooteid. Nende meetodite kasutamisel võidakse saada muudetud organisme, kelle muudatused on samaväärsed tavapäraste aretusmeetoditega saavutatavate muudatustega, või keerukamate muudatustega organisme. Uute genoomikameetodite seas on suunatud mutagenees ja tsisgenees (sealhulgas intragenees), mille abil muudetakse geene ilma ristamiseks sobimatutelt liikidelt saadud geneetilist materjali sisestamata (ilma transgeneesita). Nende meetoditega kasutatakse üksnes aretajate genofondi, st kogu geneetilist informatsiooni, mis on kättesaadav tavapäraseks aretamiseks, sealhulgas kaugematelt sugulasliikidelt, millega ristamine on võimalik täiustatud aretusmeetodite abil. Suunatud mutageneesi meetoditega saavutatakse DNA järjestuse muutmine organismi genoomi ***sihipärastes*** asukohtades. Tsisgeneesi meetodite kasutamise tulemusena sisestatakse organismi genoomi aretajate genofondis juba olemasolev geneetiline materjal. Intragenees on tsisgeneesi alaliik, mille korral sisestatakse genoomi ümberjärjestatud koopia geneetilisest materjalist, mis koosneb kahest või enamast DNA järjestusest, mis on aretajate genofondis juba olemas.

Muudatusettepanek 3

Ettepanek võtta vastu määrus

Põhjendus 3

Komisjoni ettepanek	*Muudatusettepanek*
(3) Käimas on avaliku sektori ja erasektori teadusuuringud, milles kasutatakse uusi genoomikameetodeid rohkematel põllukultuuridel ja tunnustel kui need, mis on saadud liidus või kogu maailmas lubatud transgeneesi meetodite abil ([33]). Sealjuures saadakse taimi, mis taluvad paremini taimehaigusi ja -kahjustajaid või on neile vähem vastuvõtlikud, taimi, mis peavad paremini vastu kliimamuutuste mõjudele ja keskkonnastressile, tõhustatakse toitainete ja vee kasutust ning saadakse saagikamaid, vastupidavamaid ning paremate kvaliteedinäitajatega taimi. Sellised uued taimesordid koos nende uute meetodite üsna lihtsa ja kiire rakendatavusega võivad tuua kasu põllumajandustootjatele, tarbijatele ja keskkonnale. Seega võivad uued genoomikameetodid aidata saavutada Euroopa rohelise kokkuleppe ([34]), strateegia „Talust taldrikule“ ([35]), elurikkuse strateegia ([36])ja kliimamuutustega kohanemise strateegia ([37])innovatsiooni ja kestlikkuse eesmärke ning aidata kaasa ülemaailmsele toidujulgeolekule ([38]), biomajanduse strateegiale ([39])ja liidu strateegilisele sõltumatusele ([40]).	(3) Käimas on avaliku sektori ja erasektori teadusuuringud, milles kasutatakse uusi genoomikameetodeid rohkematel põllukultuuridel ja tunnustel kui need, mis on saadud liidus või kogu maailmas lubatud transgeneesi meetodite abil ([33]). Sealjuures saadakse taimi, mis taluvad paremini taimehaigusi ja -kahjustajaid või on neile vähem vastuvõtlikud, ***herbitsiiditolerantseid taimi,*** taimi, mis peavad paremini vastu kliimamuutuste mõjudele ja keskkonnastressile, tõhustatakse toitainete ja vee kasutust ning saadakse saagikamaid, vastupidavamaid ning paremate kvaliteedinäitajatega taimi. Sellised uued taimesordid koos nende uute meetodite üsna lihtsa ja kiire rakendatavusega võivad tuua kasu põllumajandustootjatele, tarbijatele ja keskkonnale. Seega võivad uued genoomikameetodid aidata saavutada Euroopa rohelise kokkuleppe ([34]), strateegia „Talust taldrikule“ ([35]), elurikkuse strateegia ([36])ja kliimamuutustega kohanemise strateegia ([37])innovatsiooni ja kestlikkuse eesmärke ning aidata kaasa ülemaailmsele toidujulgeolekule ([38]), biomajanduse strateegiale ([39])ja liidu strateegilisele sõltumatusele ([40]).
([33]) ELi rahastatud, taimede aretusstrateegiaid käsitlevatest teadus- ja innovatsiooniprojektidest saadavad teadmised ja lahendused võivad aidata lahendada avastamisprobleeme, tagada jälgitavust ja autentsust ning edendada innovatsiooni uute genoomikameetodite valdkonnas. Seitsmenda raamprogrammi ja sellele järgneva programmi „Horisont 2020“ raames rahastati üle tuhande projekti ja investeeriti üle 3 miljardi euro. Programmist „Euroopa horisont“ toetatakse praegugi uusi taimede aretusstrateegiaid käsitlevaid teaduskoostööprojekte (SWD(2021)0092).	([33]) ELi rahastatud, taimede aretusstrateegiaid käsitlevatest teadus- ja innovatsiooniprojektidest saadavad teadmised ja lahendused võivad aidata lahendada avastamisprobleeme, tagada jälgitavust ja autentsust ning edendada innovatsiooni uute genoomikameetodite valdkonnas. Seitsmenda raamprogrammi ja sellele järgneva programmi „Horisont 2020“ raames rahastati üle tuhande projekti ja investeeriti üle 3 miljardi euro. Programmist „Euroopa horisont“ toetatakse praegugi uusi taimede aretusstrateegiaid käsitlevaid teaduskoostööprojekte (SWD(2021)0092).
([34]) Komisjoni teatis Euroopa Parlamendile, nõukogule, Euroopa Majandus- ja Sotsiaalkomiteele ning Regioonide Komiteele „Euroopa roheline kokkulepe“ (COM(2019)0640).	([34]) Komisjoni teatis Euroopa Parlamendile, nõukogule, Euroopa Majandus- ja Sotsiaalkomiteele ning Regioonide Komiteele „Euroopa roheline kokkulepe“ (COM(2019)0640).
([35]) Komisjoni teatis Euroopa Parlamendile, nõukogule, Euroopa Majandus- ja Sotsiaalkomiteele ning Regioonide Komiteele „Strateegia „Talust taldrikule“ õiglase, tervisliku ja keskkonnahoidliku toidusüsteemi edendamiseks“ (COM(2020)0381).	([35]) Komisjoni teatis Euroopa Parlamendile, nõukogule, Euroopa Majandus- ja Sotsiaalkomiteele ning Regioonide Komiteele „Strateegia „Talust taldrikule“ õiglase, tervisliku ja keskkonnahoidliku toidusüsteemi edendamiseks“ (COM(2020)0381).
([36]) Komisjoni teatis Euroopa Parlamendile, nõukogule, Euroopa Majandus- ja Sotsiaalkomiteele ning Regioonide Komiteele „ELi elurikkuse strateegia aastani 2030. Toome looduse oma ellu tagasi“ (COM(2020)0380).	([36]) Komisjoni teatis Euroopa Parlamendile, nõukogule, Euroopa Majandus- ja Sotsiaalkomiteele ning Regioonide Komiteele „ELi elurikkuse strateegia aastani 2030. Toome looduse oma ellu tagasi“ (COM(2020)0380).

Komisjoni ettepanek	*Muudatusettepanek*
([37]) Komisjoni teatis Euroopa Parlamendile, nõukogule, Euroopa Majandus- ja Sotsiaalkomiteele ning Regioonide Komiteele „Kliimamuutuste suhtes vastupanuvõimelise Euroopa kujundamine – ELi uus kliimamuutustega kohanemise strateegia“ (COM(2021)0082).	([37]) Komisjoni teatis Euroopa Parlamendile, nõukogule, Euroopa Majandus- ja Sotsiaalkomiteele ning Regioonide Komiteele „Kliimamuutuste suhtes vastupanuvõimelise Euroopa kujundamine – ELi uus kliimamuutustega kohanemise strateegia“ (COM(2021)0082).
([38]) Komisjoni teatis Euroopa Parlamendile, Euroopa Ülemkogule, nõukogule, Euroopa Majandus- ja Sotsiaalkomiteele ning Regioonide Komiteele „Toiduga kindlustatuse tagamine ja toidusüsteemide toimekindlamaks muutmine“ (COM(2022) 0133). ÜRO Toidu- ja Põllumajandusorganisatsioon (FAO), 2022, „Gene editing and agrifood systems“, Rooma, ISBN 978-92-5-137417-7.	([38]) Komisjoni teatis Euroopa Parlamendile, Euroopa Ülemkogule, nõukogule, Euroopa Majandus- ja Sotsiaalkomiteele ning Regioonide Komiteele „Toiduga kindlustatuse tagamine ja toidusüsteemide toimekindlamaks muutmine“ (COM(2022) 0133). ÜRO Toidu- ja Põllumajandusorganisatsioon (FAO), 2022, „Gene editing and agrifood systems“, Rooma, ISBN 978-92-5-137417-7.
([39]) Euroopa Komisjoni teadusuuringute ja innovatsiooni peadirektoraat, „A sustainable bioeconomy for Europe: strengthening the connection between economy, society and the environment: updated bioeconomy strategy“, (Kestlik biomajandus Euroopas – majanduse, ühiskonna ja keskkonna vaheliste sidemete tugevdamine: ajakohastatud biomajanduse strateegia), Euroopa Liidu Väljaannete Talitus, 2018, https://data.europa.eu/doi/10.2777/792130.	([39]) Euroopa Komisjoni teadusuuringute ja innovatsiooni peadirektoraat, „A sustainable bioeconomy for Europe: strengthening the connection between economy, society and the environment: updated bioeconomy strategy“, (Kestlik biomajandus Euroopas – majanduse, ühiskonna ja keskkonna vaheliste sidemete tugevdamine: ajakohastatud biomajanduse strateegia), Euroopa Liidu Väljaannete Talitus, 2018, https://data.europa.eu/doi/10.2777/792130.
([40]) Komisjoni teatis Euroopa Parlamendile, nõukogule, Euroopa Majandus- ja Sotsiaalkomiteele ning Regioonide Komiteele „Kaubanduspoliitika läbivaatamine – avatud, kestlik ja jõuline kaubanduspoliitika“ (COM(2021)0066).	([40]) Komisjoni teatis Euroopa Parlamendile, nõukogule, Euroopa Majandus- ja Sotsiaalkomiteele ning Regioonide Komiteele „Kaubanduspoliitika läbivaatamine – avatud, kestlik ja jõuline kaubanduspoliitika“ (COM(2021)0066).

Muudatusettepanek 5

Ettepanek võtta vastu määrus

Põhjendus 9

Komisjoni ettepanek	*Muudatusettepanek*
(9) Tuginedes praegustele teaduslikele ja tehnilistele teadmistele eelkõige ohutusaspektide kohta, peaks käesolev määrus piirduma GMOdega, mis on taimed, st organismidega, mis kuuluvad taksonoomilistesse rühmadesse Archaeplastida või Phaeophyceae***, ja välja jätma mikroorganismid***, ***seened ja loomad***, ***kelle*** kohta ***olemasolevad teadmised on piiratumad***. Samal põhjusel peaks käesolev määrus hõlmama üksnes taimi, mis on saadud teatavate uute genoomikameetodite abil, nimelt suunatud mutageneesi ja tsisgeneesi (sealhulgas intrageneesi) abil (edaspidi „UGM-taimed“), kuid mitte taimi, mis on saadud muude uute genoomikameetodite abil. Sellised UGM-taimed ei sisalda ristamiseks sobimatute liikide geneetilist materjali. Geneetiliselt muundatud organismide suhtes, mis on toodetud muude uute genoomikameetodite abil, millega viiakse organismi genoomi ristamiseks sobimatute liikide geneetilist materjali (transgenees), tuleks jätkuvalt kohaldada üksnes GMOsid käsitlevaid liidu õigusakte, võttes arvesse, et saadud taimed võivad kanda transgeeniga seotud spetsiifilisi riske. ***Lisaks ei viita miski sellele, et liidu GMOsid käsitlevate õigusaktide kehtivaid nõudeid transgeneesi teel saadud GMOdele tuleks praegu kohandada.***	(9) Tuginedes praegustele teaduslikele ja tehnilistele teadmistele eelkõige ohutusaspektide kohta, peaks käesolev määrus piirduma GMOdega, mis on taimed, st organismidega, mis kuuluvad taksonoomilistesse rühmadesse Archaeplastida või Phaeophyceae***. Olemasolevad teadmised muude organismide***, ***näiteks mikroorganismide***, ***seente ja loomade*** kohta ***tuleks neid käsitlevaid tulevasi seadusandlikke algatusi silmas pidades läbi vaadata***. Samal põhjusel peaks käesolev määrus hõlmama üksnes taimi, mis on saadud teatavate uute genoomikameetodite abil, nimelt suunatud mutageneesi ja tsisgeneesi (sealhulgas intrageneesi) abil (edaspidi „UGM-taimed“), kuid mitte taimi, mis on saadud muude uute genoomikameetodite abil. Sellised UGM-taimed ei sisalda ristamiseks sobimatute liikide geneetilist materjali. Geneetiliselt muundatud organismide suhtes, mis on toodetud muude uute genoomikameetodite abil, millega viiakse organismi genoomi ristamiseks sobimatute liikide geneetilist materjali (transgenees), tuleks jätkuvalt kohaldada üksnes GMOsid käsitlevaid liidu õigusakte, võttes arvesse, et saadud taimed võivad kanda transgeeniga seotud spetsiifilisi riske.

Muudatusettepanek 6

Ettepanek võtta vastu määrus

Põhjendus 10

Komisjoni ettepanek	*Muudatusettepanek*
(10) UGM-taimede õigusraamistik ***peaks*** vastama GMOsid käsitlevate liidu õigusaktide eesmärkidele, et tagada inimeste ja loomade tervise ning keskkonna kõrgetasemeline kaitse ning asjaomaste taimede ja toodete siseturu hea toimimine, ning selles ***tules*** samal ajal võtta arvesse UGM-taimede eripära. See õigusraamistik peaks võimaldama arendada ja turule viia UGM-taimi, neid sisaldavat, neist koosnevat või neist toodetud toitu ja sööta ning muid UGM-taimi sisaldavaid või neist koosnevaid tooteid (edaspidi „UGM-tooted"), et aidata kaasa Euroopa rohelise kokkuleppe, strateegia „Talust taldrikule", bioloogilise mitmekesisuse strateegia ja kliimamuutustega kohanemise strateegia innovatsiooni ja kestlikkuse eesmärkide saavutamisele ning suurendada liidu põllumajandusliku toidutööstuse konkurentsivõimet liidu ja maailma tasandil.	(10) ***Arvestades täielikult ettevaatuspõhimõtet, peaks*** UGM-taimede õigusraamistik vastama GMOsid käsitlevate liidu õigusaktide eesmärkidele, et tagada inimeste ja loomade tervise ning keskkonna kõrgetasemeline kaitse ning asjaomaste taimede ja toodete siseturu hea toimimine, ning selles ***tuleks*** samal ajal võtta arvesse UGM-taimede eripära. See õigusraamistik peaks võimaldama arendada ja turule viia UGM-taimi, neid sisaldavat, neist koosnevat või neist toodetud toitu ja sööta ning muid UGM-taimi sisaldavaid või neist koosnevaid tooteid (edaspidi „UGM-tooted"), et aidata kaasa Euroopa rohelise kokkuleppe, strateegia „Talust taldrikule", bioloogilise mitmekesisuse strateegia ja kliimamuutustega kohanemise strateegia innovatsiooni ja kestlikkuse eesmärkide saavutamisele ning suurendada liidu põllumajandusliku toidutööstuse konkurentsivõimet liidu ja maailma tasandil.

Muudatusettepanek 7

Ettepanek võtta vastu määrus

Põhjendus 11

Komisjoni ettepanek	*Muudatusettepanek*
(11) Käesolev määrus on GMOsid käsitlevate liidu õigusaktide suhtes erinorm (lex specialis). Sellega kehtestatakse erisätted UGM-taimede ja UGM-toodete kohta. Kui aga käesolevas määruses ei ole erieeskirju, tuleks UGM-taimede ja nendest saadud toodete ***(sealhulgas toidu ja sööda)*** suhtes jätkuvalt kohaldada liidu GMOsid käsitlevate õigusaktide nõudeid ning GMOsid käsitlevaid nõudeid, mis sisalduvad sellistes valdkondlikes õigusaktides nagu määrus (EL) 2017/625 ametliku kontrolli kohta või õigusaktides, mis käsitlevad teatavaid tooteid, nagu taimne paljundusmaterjal ja metsapaljundusmaterjal.	(11) Käesolev määrus on GMOsid käsitlevate liidu õigusaktide suhtes erinorm (lex specialis). Sellega kehtestatakse erisätted UGM-taimede ja UGM-toodete kohta. Kui aga käesolevas määruses ei ole erieeskirju, tuleks UGM-taimede ja nendest saadud toodete suhtes jätkuvalt kohaldada liidu GMOsid käsitlevate õigusaktide nõudeid ning GMOsid käsitlevaid nõudeid, mis sisalduvad sellistes valdkondlikes õigusaktides nagu määrus (EL) 2017/625 ametliku kontrolli kohta või õigusaktides, mis käsitlevad teatavaid tooteid, nagu taimne paljundusmaterjal ja metsapaljundusmaterjal.

Muudatusettepanek 8

Ettepanek võtta vastu määrus

Põhjendus 13 a (uus)

Komisjoni ettepanek	*Muudatusettepanek*
	(13a) UGM-taimi, mis võivad keskkonnas püsida, paljuneda või levida põldudel või neist väljaspool, tuleks nende loodusele ja keskkonnale avalduva mõju osas hinnata kõrgeimal kontrollitasemel.

Muudatusettepanek 9

Ettepanek võtta vastu määrus

Põhjendus 14

Komisjoni ettepanek	*Muudatusettepanek*
(14) UGM-taimi, mis võivad esineda ka looduslikult või mida võidakse saada tavapäraste aretusmeetodite abil, ja nende järglasi***, mis on saadud tavapäraste aretusmeetodite abil*** (edaspidi „1. kategooria UGM-taimed“)**,** tuleks käsitada taimedena, mis esinevad looduslikult või on saadud tavapäraste aretusmeetodite abil, arvestades, et need taimed on samaväärsed ja nendega seotud riskid on võrreldavad, seega tehakse neile täielikult erand GMOsid käsitlevatest liidu õigusaktidest ja GMOdega seotud nõuetest, mis on kehtestatud valdkondlike õigusaktidega. Õiguskindluse tagamiseks tuleks käesolevas määruses sätestada kriteeriumid, mille alusel teha kindlaks, kas UGM-taim on samaväärne looduslikult esinevate või tavapäraselt aretatud taimedega, ning kindlaks määrata kord, mille kohaselt pädevad asutused kontrollivad kõnealuste kriteeriumide täitmist ja teevad selle kohta otsuse enne UGM-taimede või UGM-toodete keskkonda viimist või turuleviimist. Need kriteeriumid peaksid olema objektiivsed ja põhinema teadusel. Need peaksid sisaldama looduses või tavapäraste aretusmeetoditega saadud organismides täheldatavate geneetiliste muutuste liiki ja ulatust ning nendega tuleks kindlaks määrata nii UGM-taimede genoomi muutuste suuruse kui ka arvu ülempiirid. Kuna teaduslikud ja tehnilised teadmised selles valdkonnas arenevad kiiresti, tuleks komisjonile anda Euroopa Liidu toimimise lepingu artikli 290 kohaselt volitus neid kriteeriume ajakohastada, et võtta arvesse teaduse ja tehnika arengut seoses looduses või tavapärases aretuses esineda võivate geneetiliste muudatuste liigi ja ulatusega.	(14) UGM-taimi, mis võivad esineda ka looduslikult või mida võidakse saada tavapäraste aretusmeetodite abil, ja nende järglasi (edaspidi „1. kategooria UGM-taimed“) tuleks käsitada taimedena, mis esinevad looduslikult või on saadud tavapäraste aretusmeetodite abil, arvestades, et need taimed on samaväärsed ja nendega seotud riskid on võrreldavad, seega tehakse neile täielikult erand GMOsid käsitlevatest liidu õigusaktidest ja GMOdega seotud nõuetest, mis on kehtestatud valdkondlike õigusaktidega. Õiguskindluse tagamiseks tuleks käesolevas määruses sätestada kriteeriumid, mille alusel teha kindlaks, kas UGM-taim on samaväärne looduslikult esinevate või tavapäraselt aretatud taimedega, ning kindlaks määrata kord, mille kohaselt pädevad asutused kontrollivad kõnealuste kriteeriumide täitmist ja teevad selle kohta otsuse enne UGM-taimede või UGM-toodete keskkonda viimist või turuleviimist. Need kriteeriumid peaksid olema objektiivsed ja põhinema teadusel. Need peaksid sisaldama looduses või tavapäraste aretusmeetoditega saadud organismides täheldatavate geneetiliste muutuste liiki ja ulatust ning nendega tuleks kindlaks määrata nii UGM-taimede genoomi muutuste suuruse kui ka arvu ülempiirid. Kuna teaduslikud ja tehnilised teadmised selles valdkonnas arenevad kiiresti, tuleks komisjonile anda Euroopa Liidu toimimise lepingu artikli 290 kohaselt volitus neid kriteeriume ajakohastada, et võtta arvesse teaduse ja tehnika arengut seoses looduses või tavapärases aretuses esineda võivate geneetiliste muudatuste liigi ja ulatusega.

Muudatusettepanek 10

Ettepanek võtta vastu määrus

Põhjendus 14 a (uus)

Komisjoni ettepanek	*Muudatusettepanek*
	(14a) Arvestades taimegenoomide keerukust, peaksid kriteeriumid, mille alusel loetakse UGM-taim samaväärseks looduslikult esineva või tavapäraselt aretatud taimega, kajastama taimegenoomide erinevat suurust ja omadusi. Polüploidsed taimed sisaldavad rohkem kui kahte homoloogset kromosoomi. Selles polüploidsete taimede kategoorias on tetraploidil, heksaploidil ja oktoploidil vastavalt 4, 6 ja 8 kromosoomikomplekti. Võrreldes monoploidsete taimedega kipub polüploidsetel taimedel avalduma rohkem geneetilisi muundusi. Seetõttu peaks taime üksikmuunduste koguarvu piirang kajastama taimes olevate kromosoomikomplektide arvu („ploidsus“).

Muudatusettepanek 11

Ettepanek võtta vastu määrus

Põhjendus 18

Komisjoni ettepanek	*Muudatusettepanek*
(18) Kuna kriteeriumid, mille alusel otsustatakse, et UGM-taim on samaväärne looduslikult esinevate või tavapäraselt aretatud taimedega, ei ole seotud selle tegevuse liigiga, milleks on vaja UGM-taime tahtlikku keskkonda viimist, peaks 1. kategooria UGM-taime staatuse kinnitus, mis on saadud enne selle tahtlikku keskkonda viimist muul eesmärgil kui liidu territooriumil turuleviimine, kehtima ka seotud UGM-toodete turuleviimise suhtes. Võttes arvesse väliuuringute etapis esinevat suurt ebakindlust toote turule jõudmise osas ja väiksemate ettevõtjate tõenäolist osalemist sellistes keskkonda viimistes, peaksid enne väliuuringuid 1. kategooria UGM-taime staatust kontrollima liikmesriikide pädevad asutused, kuna see põhjustaks ettevõtjatele vähem halduskoormust, ning otsus tuleks teha liidu tasandil üksnes juhul, kui teiste liikmesriikide pädevad asutused on esitanud kontrolliaruande kohta märkusi. Kui kontrollitaotlus esitatakse enne UGM-toodete turuleviimist, tuleks menetlus läbi viia ***liidu tasandil***, et tagada kontrollimenetluse tõhusus ja 1. kategoo-	(18) Kuna kriteeriumid, mille alusel otsustatakse, et UGM-taim on samaväärne looduslikult esinevate või tavapäraselt aretatud taimedega, ei ole seotud selle tegevuse liigiga, milleks on vaja UGM-taime tahtlikku keskkonda viimist, peaks 1. kategooria UGM-taime staatuse kinnitus, mis on saadud enne selle tahtlikku keskkonda viimist muul eesmärgil kui liidu territooriumil turuleviimine, kehtima ka seotud UGM-toodete turuleviimise suhtes. Võttes arvesse väliuuringute etapis esinevat suurt ebakindlust toote turule jõudmise osas ja väiksemate ettevõtjate tõenäolist osalemist sellistes keskkonda viimistes, peaksid enne väliuuringuid 1. kategooria UGM-taime staatust kontrollima liikmesriikide pädevad asutused, kuna see põhjustaks ettevõtjatele vähem halduskoormust, ning otsus tuleks teha liidu tasandil üksnes juhul, kui teiste liikmesriikide pädevad asutused on esitanud kontrolliaruande kohta märkusi. Kui kontrollitaotlus esitatakse enne UGM-toodete turuleviimist ***ja teised liikmesriigid esitavad põhjendatud vastuväiteid***, tuleks menetlus läbi viia ***komisjoni ja Euroopa Toiduohutusametiga***

Komisjoni ettepanek	*Muudatusettepanek*
ria UGM-taimede staatuse kinnituste järjepidevus.	***(edaspidi „amet“) konsulteerides***, et tagada kontrollimenetluse tõhusus ja 1. kategooria UGM-taimede staatuse kinnituste järjepidevus.

Muudatusettepanek 12

Ettepanek võtta vastu määrus

Põhjendus 18 a (uus)

Komisjoni ettepanek	*Muudatusettepanek*
	(18a) Selleks et tõhusalt valida uusi sorte, mis aitavad põllumajandussektoril suurendada toiduga kindlustatust ning kestlikkust, kohanemist ja vastupanuvõimet seoses kliimamuutuste tagajärgedega, on vaja arvesse võtta polüploidsete taimede, st rohkem kui kahte genoomi sisaldavate taimede eripära. Nende taimede puhul peaks UGM-taimede 1. kategooriasse arvamiseks lubatud maksimaalne geneetiliste muunduste arv olema proportsionaalne neis sisalduvate genoomide arvuga.

Muudatusettepanek 13

Ettepanek võtta vastu määrus

Põhjendus 19

Komisjoni ettepanek	*Muudatusettepanek*
(19) Liikmesriikide pädevatele asutustele, komisjonile ja ***Euroopa*** Toiduohutusametile ***(edaspidi „toiduohutusamet“)*** tuleks kehtestada ***ranged*** tähtajad, et tagada 1. kategooria UGM-taimede staatuse kinnitamine mõistliku aja jooksul.	(19) Liikmesriikide pädevatele asutustele, komisjonile ja toiduohutusametile tuleks kehtestada ***asjakohased*** tähtajad, et tagada 1. kategooria UGM-taimede staatuse kinnitamine mõistliku aja jooksul.

Muudatusettepanek 14

Ettepanek võtta vastu määrus

Põhjendus 21

Komisjoni ettepanek	*Muudatusettepanek*
(21) Otsustes, millega kinnitatakse 1. kategooria UGM-taime staatus, tuleks asjaomasele UGM-taimele anda tunnusnumber, et tagada selliste andmebaasi kantud taimede osas läbipaistvus ja jälgitavus ***ning et märgistada nendest saadud taimset paljundusmaterjali***.	(21) Otsustes, millega kinnitatakse 1. kategooria UGM-taime staatus, tuleks asjaomasele UGM-taimele anda tunnusnumber, et tagada selliste andmebaasi kantud taimede osas läbipaistvus ja jälgitavus. ***Loetletud teave peaks sisaldama teavet tunnus(t)e saamiseks kasutatud meetodi(te) kohta.***

Muudatusettepanek 15

Ettepanek võtta vastu määrus

Põhjendus 23

Komisjoni ettepanek	*Muudatusettepanek*
(23) Euroopa Parlamendi ja nõukogu määrusega (EL) 2018/848, mis käsitleb mahepõllumajanduslikku tootmist ja mahepõllumajanduslike toodete märgistamist ning millega tunnistatakse kehtetuks nõukogu määrus (EÜ) 834/2007, ([47])on keelatud GMOde ning GMOdest ja GMOde abil saadud toodete kasutamine mahepõllumajanduslikus tootmises. Kõnealuses määruses määratletakse GMOd viitega direktiivile 2001/18/EÜ ning jäetakse keelu alt välja direktiivi 2001/18/EÜ 1.B lisas loetletud geneetilise muundamise meetodite abil saadud GMOd. Selle tulemusena keelatakse mahepõllumajanduslikus tootmises 2. kategooria UGM-taimed. Siiski on vaja selgitada 1. kategooria UGM-taimede staatust mahepõllumajandusliku tootmise jaoks. Uute genoomikameetodite ***kasutamine ei ole praegu kooskõlas määruses (EL) 2018/848 sätestatud*** mahepõllumajandusliku tootmise ***mõistega ega tarbijate arusaamaga mahepõllumajanduslikest toodetest***. Seepärast tuleks keelata ka 1. kategooria UGM-taimede kasutamine mahepõllumajanduslikus tootmises.	(23) Euroopa Parlamendi ja nõukogu määrusega (EL) 2018/848, mis käsitleb mahepõllumajanduslikku tootmist ja mahepõllumajanduslike toodete märgistamist ning millega tunnistatakse kehtetuks nõukogu määrus (EÜ) 834/2007, ([47])on keelatud GMOde ning GMOdest ja GMOde abil saadud toodete kasutamine mahepõllumajanduslikus tootmises. Kõnealuses määruses määratletakse GMOd viitega direktiivile 2001/18/EÜ ning jäetakse keelu alt välja direktiivi 2001/18/EÜ 1.B lisas loetletud geneetilise muundamise meetodite abil saadud GMOd. Selle tulemusena keelatakse mahepõllumajanduslikus tootmises 2. kategooria UGM-taimed. Siiski on vaja selgitada 1. kategooria UGM-taimede staatust mahepõllumajanduslikus tootmises. ***Praegu tuleb täiendavalt kaaluda*** uute genoomikameetodite ***kasutamise kokkusobivust*** mahepõllumajanduslikus tootmise ***põhimõtetega***. Seepärast tuleks keelata ka 1. kategooria UGM-taimede kasutamine mahepõllumajanduslikus tootmises***, kuni selline täiendav kaalumine toimub***.
([47]) Euroopa Parlamendi ja nõukogu 30. mai 2018. aasta määrus (EL) 2018/848, mis käsitleb mahepõllumajanduslikku tootmist ja mahepõllumajanduslike toodete märgistamist ning millega tunnistatakse kehtetuks nõukogu määrus (EÜ) nr 834/2007 (ELT L 150, 14.6.2018, lk 1).	([47]) Euroopa Parlamendi ja nõukogu 30. mai 2018. aasta määrus (EL) 2018/848, mis käsitleb mahepõllumajanduslikku tootmist ja mahepõllumajanduslike toodete märgistamist ning millega tunnistatakse kehtetuks nõukogu määrus (EÜ) nr 834/2007 (ELT L 150, 14.6.2018, lk 1).

Muudatusettepanek 16

Ettepanek võtta vastu määrus

Põhjendus 24

Komisjoni ettepanek	*Muudatusettepanek*
(24) Tuleks ette näha sätted, millega tagatakse 1. kategooria UGM-taimede sortide kasutamise läbipaistvus, et soovi korral oleks võimalik tootmisahelad uutest genoomikameetoditest vabaks jätta ja seeläbi kaitsta tarbijate usaldust. UGM-taimed, mis on saanud 1. kategooria UGM-taime staatuse kinnituse, tuleks kanda avalikult kättesaadavasse andmebaasi. Selleks et tagada jälgitavus, läbipaistvus ja ettevõtjate valikuvõimalused, tuleks teadusuuringute ja sordiaretuse ajal, seemnete müügil põllumajandustootjatele või taimse paljundusmaterjali mis tahes muul viisil kolmandatele isikutele kättesaadavaks tegemisel 1. kategooria UGM-taimede paljundusmaterjal märgistada 1. kategooria UGM-taimedena.	(24) Tuleks ette näha sätted, millega tagatakse 1. kategooria UGM-taimede sortide kasutamise läbipaistvus, et soovi korral oleks võimalik tootmisahelad uutest genoomikameetoditest vabaks jätta ja seeläbi kaitsta tarbijate usaldust. UGM-taimed, mis on saanud 1. kategooria UGM-taime staatuse kinnituse, tuleks kanda avalikult kättesaadavasse andmebaasi ***koos teabega tunnus(t)e saamiseks kasutatud meetodi(te) kohta***. Selleks et tagada jälgitavus, läbipaistvus ja ettevõtjate valikuvõimalused, tuleks teadusuuringute ja sordiaretuse ajal, seemnete müügil põllumajandustootjatele või taimse paljundusmaterjali mis tahes muul viisil kolmandatele isikutele kättesaadavaks tegemisel 1. kategooria UGM-taimede paljundusmaterjal märgistada 1. kategooria UGM-taimedena.

Muudatusettepanek 17

Ettepanek võtta vastu määrus

Põhjendus 29

Komisjoni ettepanek	*Muudatusettepanek*
(29) Direktiivis 2001/18/EÜ nõutakse seirekava GMOde keskkonnamõjude kohta pärast nende tahtlikku keskkonda viimist või turuleviimist, kuid nähakse ette paindlikkus kava koostamisel, võttes arvesse keskkonnariski hindamist, GMO omadusi, selle eeldatavat kasutust ja vastuvõtvat keskkonda. Geneetilised muudatused 2. kategooria UGM-taimedes võivad ulatuda muudatustest, mille puhul on vaja üksnes piiratud riskihindamist, kuni keerukate muudatusteni, mis nõuavad võimalike riskide põhjalikumat analüüsi. Seepärast tuleks 2. kategooria UGM-taimede keskkonnamõjude turustamisjärgse seire nõudeid kohandada, võttes arvesse keskkonnariski hindamist ja väliuuringute käigus saadud kogemusi, asjaomase UGM-taime omadusi, selle eeldatava kasutuse omadusi ja ulatust, eelkõige taime varasemat ohutut kasutamist ja vastuvõtva keskkonna omadusi. ***Seetõttu ei*** tuleks nõuda keskkonnamõjude seirekava, kui 2. kategooria UGM-taimega ***tõenäoliselt*** ei kaasne seiret vajavaid riske, nagu kaudne, hilisem või ettenägematu mõju inimeste tervisele või keskkonnale.	(29) Direktiivis 2001/18/EÜ nõutakse seirekava GMOde keskkonnamõjude kohta pärast nende tahtlikku keskkonda viimist või turuleviimist, kuid nähakse ette paindlikkus kava koostamisel, võttes arvesse keskkonnariski hindamist, GMO omadusi, selle eeldatavat kasutust ja vastuvõtvat keskkonda. Geneetilised muudatused 2. kategooria UGM-taimedes võivad ulatuda muudatustest, mille puhul on vaja üksnes piiratud riskihindamist, kuni keerukate muudatusteni, mis nõuavad võimalike riskide põhjalikumat analüüsi. Seepärast tuleks 2. kategooria UGM-taimede keskkonnamõjude turustamisjärgse seire nõudeid kohandada, võttes arvesse keskkonnariski hindamist ja väliuuringute käigus saadud kogemusi, asjaomase UGM-taime omadusi, selle eeldatava kasutuse omadusi ja ulatust, eelkõige taime varasemat ohutut kasutamist ja vastuvõtva keskkonna omadusi. ***Ettevaatuspõhimõtet silmas pidades*** tuleks nõuda keskkonnamõjude seirekava ***alati***, kui ***nõusolek antakse esimest korda. Seire nõudest peaks olema võimalik loobuda üksnes nõusoleku uuendamise korral, kui on tõendatud, et*** 2. kategooria UGM-taimega ei kaasne seiret vajavaid riske, nagu kaudne, hilisem või ettenägematu mõju inimeste tervisele või keskkonnale.

Muudatusettepanek 18

Ettepanek võtta vastu määrus

Põhjendus 36

Komisjoni ettepanek	*Muudatusettepanek*
(36) Herbitsiiditolerantseid taimi aretatakse tahtlikult herbitsiide taluvateks, et selliseid taimi saaks kasvatada koos nende herbitsiidide kasutamisega. Kui selline kasvatamine ei toimu sobivates tingimustes, võib see olenemata aretusmeetoditest kaasa tuua nende herbitsiidide suhtes resistentsete umbrohtude tekke või vajaduse suurendada kasutatavate herbitsiidide kogust. Seetõttu ei tohiks herbitsiiditolerantsuse tunnustega ***UGM-taimedele kohaldada käesoleva raamistiku kohaseid stiimuleid***. ***Käesoleva määrusega ei tohiks siiski võtta muid erimeetmeid herbitsiiditolerantsete*** UGM-taimede ***suhtes, sest selliseid meetmeid võetakse horisontaalselt [komisjoni ettepanekus võtta vastu Euroopa Parlamendi ja nõukogu määrus taimse paljundusmaterjali tootmise ja turustamise kohta liidus]***.	(36) Herbitsiiditolerantseid taimi aretatakse tahtlikult herbitsiide taluvateks, et selliseid taimi saaks kasvatada koos nende herbitsiidide kasutamisega. Kui selline kasvatamine ei toimu sobivates tingimustes, võib see olenemata aretusmeetoditest kaasa tuua nende herbitsiidide suhtes resistentsete umbrohtude tekke või vajaduse suurendada kasutatavate herbitsiidide kogust. Seetõttu ei tohiks herbitsiiditolerantsuse tunnustega ***UGM-taimed kuuluda 1***. ***kategooria*** UGM-taimede ***hulka***.

Muudatusettepanek 239

Ettepanek võtta vastu määrus

Põhjendus 37

Komisjoni ettepanek	*Muudatusettepanek*
(37) Selleks et UGM-taimede abil saaks aidata saavutada rohelise kokkuleppe, strateegia „Talust taldrikule“ ja elurikkuse strateegia kestlikkuse eesmärke, tuleks hõlbustada UGM-taimede kasvatamist liidus. Selleks on vaja, et võimalus selliseid taimi liidus kasvatada oleks aretajate ja põllumajandustootjate jaoks prognoositav. Seetõttu kahjustaks neid eesmärke direktiivi 2001/18/EÜ artiklis 26b sätestatud liikmesriikide võimalus võtta meetmeid, millega piiratakse 2. kategooria UGM-taimede kasvatamist või keelatakse see kogu liikmesriigi territooriumil või selle osal.	***välja jäetud***

Muudatusettepanek 20

Ettepanek võtta vastu määrus

Põhjendus 39

Komisjoni ettepanek	*Muudatusettepanek*
(39) Siseturu tõhusa toimimise eesmärgi saavutamiseks peaks ***saama kasutada kaupade vaba liikumist UGM-taimede*** ja ***nendega seotud toodete jaoks tingimusel, et need vastavad muude liidu õigusaktide nõuetele***.	(39) Siseturu tõhusa toimimise eesmärgi ***ja UGM-taimede ja UGM-toodete kogu liidusvaba liikumise*** saavutamiseks peaks ***UGM-taimede tahtlik keskkonda viimine ja UGM-toodete turuleviimine põhinema ühtlustatud nõuetel*** ja ***menetlustel, mis on sätestatud käesolevas määruses, mille tulemuseks on kõikide liikmesriikide suhtes ühtselt kohaldatava otsuse vastuvõtmine.***

Muudatusettepanek 21

Ettepanek võtta vastu määrus

Põhjendus 40

Komisjoni ettepanek	*Muudatusettepanek*
(40) Arvestades uute genoomikameetodite ***uudsust, on oluline tähelepanelikult jälgida UGM-taimede ja UGM-toodete arendamist ja olemasolu turul ning hinnata sellega kaasnevat mõju inimeste ja loomade tervisele, keskkonnale ning keskkonnaalasele, majanduslikule ja sotsiaalsele kestlikkusele. Teavet tuleks koguda korrapäraselt ja*** viie aasta jooksul pärast seda, kui võetakse vastu esimene otsus, millega lubatakse UGM-taimede või UGM-toodete tahtlikku keskkonda viimist või turustamist liidus***, peaks komisjon hindama käesolevat määrust, et*** mõõta edusamme, mida on tehtud selliste omadustega UGM-taimede kättesaadavuse suunas ELi turul.	(40) Arvestades uute genoomikameetodite ***jätkuvat arengut***, ***peaks komisjon tegema hindamise*** viie aasta jooksul pärast seda, kui võetakse vastu esimene otsus, millega lubatakse UGM-taimede või UGM-toodete tahtlikku keskkonda viimist või turustamist liidus***. Kõnealuse hindamisega tuleks*** mõõta edusamme, mida on tehtud selliste omadustega UGM-taimede ***või UGM-toodete*** kättesaadavuse suunas ELi turul***, et käesolevat määrust veelgi täiustada***.

Muudatusettepanek 22

Ettepanek võtta vastu määrus

Põhjendus 43

Komisjoni ettepanek	*Muudatusettepanek*
(43) Aretatud UGM-taimede tüübid ning teatavate tunnuste mõju keskkonnaalasele, sotsiaalsele ja majanduslikule kestlikkusele muutuvad pidevalt. Seepärast tuleks komisjonile selliste muutuste ja mõju kohta kättesaadavate tõendite põhjal anda kooskõlas Euroopa Liidu toimimise lepingu artikliga 290 volitus kohandada loetelu tunnustest, mida tuleks stimuleerida või pärssida, et saavutada rohelise kokkuleppe ning strateegia „Talust taldrikule", bioloogilise mitmekesisuse ja kliimamuutustega kohanemise strateegia eesmärgid.	(43) Aretatud UGM-taimede tüübid ning teatavate tunnuste mõju keskkonnaalasele, sotsiaalsele ja majanduslikule kestlikkusele muutuvad pidevalt. Seepärast tuleks komisjonile selliste muutuste ja mõju kohta kättesaadavate tõendite põhjal***, võttes täielikult arvesse ettevaatuspõhimõtet,*** anda kooskõlas Euroopa Liidu toimimise lepingu artikliga 290 volitus kohandada loetelu tunnustest, mida tuleks stimuleerida või pärssida, et saavutada rohelise kokkuleppe ning strateegia „Talust taldrikule", bioloogilise mitmekesisuse ja kliimamuutustega kohanemise strateegia eesmärgid.

Muudatusettepanek 23

Ettepanek võtta vastu määrus

Põhjendus 45 a (uus)

Komisjoni ettepanek	*Muudatusettepanek*
	(45a) Euroopa Parlament on nõudnud, et liit ja selle liikmesriigid ei annaks bioloogilisele materjalile patente ning kaitseksid tegutsemisvabadust ja aretaja erandit sortide puhul. Tuleks tagada, et aretajatel oleks täielik juurdepääs UGM-taimede geneetilisele materjalile, mis määratluse kohaselt ei ole transgeensed taimed. Juurdepääsu geneetilistele materjalidele saab kõige paremini tagada siis, kui patendiomaniku õigused ammenduvad aretaja käes (aretaja erand). Kuna praegused patendiõiguse sätted ei näe ette täielikku aretaja erandit, tuleks tagada, et patendid ei piiraks UGM-taimede kasutamist aretajate ja põllumajandustootjate poolt. Seega ei tohiks UGM-taimede suhtes kohaldada patenti käsitlevaid õigusakte, vaid intellektuaalomandi kaitseks tuleks nende suhtes kohaldada üksnes ühenduse sordikaitse süsteemi, mis on sätestatud nõukogu määruses (EÜ) nr 2100/94, mis võimaldab kasutada aretaja erandit. Seetõttu tuleks UGM-taimed, nendest saadud seemned, nende taimne materjal, nendega seotud geneetiline materjal, nagu geenid ja geenijärjestused, ning taimetunnused patentsusest välja arvata. Patentsuse välistamist tuleks kohaldada järjepidevalt kõigis õigusaktides. Selleks et vältida patentide andmist või patenditaotluste esitamist käesoleva määruse jõustumise kuupäeva ja selle sätete kohaldamise vahelisel ajal, tuleks tagada, et taimse materjali patentsus välistatakse alates käesoleva määruse jõustumise päevast. Taimset materjali hõlmavate juba antud patentide või menetluses olevate patenditaotluste puhul tuleks patentide mõju veelgi piirata. Lisaks peaks komisjon eelseisvas uuringus hindama ja käsitlema seda, kuidas tuleks täiendavalt käsitleda laiemat probleemi, mis on seotud taimsele materjalile otseselt või kaudselt patentide andmisega, hoolimata varasematest jõupingu-

Komisjoni ettepanek	*Muudatusettepanek*
	tustest lünkade kõrvaldamiseks. Hindamisel tuleks eelkõige käsitleda patentide rolli ja mõju aretajate ja põllumajandustootjate juurdepääsule taimsele paljundusmaterjalile, seemnete mitmekesisusele ja taskukohastele hindadele, samuti innovatsioonile ja eelkõige VKEde võimalustele. Komisjoni aruandele tuleks lisada asjakohased seadusandlikud ettepanekud, et tagada intellektuaalomandi õiguste raamistiku edasised vajalikud kohandused.

Muudatusettepanek 241

Ettepanek võtta vastu määrus

Põhjendus 47 a (uus)

Komisjoni ettepanek	*Muudatusettepanek*
	(47a) Euroopa roheline kokkulepe, strateegia „Talust taldrikule“ ja ELi elurikkuse strateegia seavad mahepõllumajanduse kestlikele toidusüsteemidele üleminekuks keskmesse, mille eesmärk on suurendada 2030. aastaks mahepõllumajanduslikuks tootmiseks kasutatava Euroopa põllumajandusmaa osakaalu 25 %-ni. Sellega teadvustatakse selgelt mahepõllumajanduse keskkonnakasu, kus põllumajandustootjad sõltuvad vähem sisenditest, ning toimekindla toiduga varustamise ja toidualase sõltumatuse tähtsust. Käesoleva määrusega ei tohi kahjustada Euroopa toidusüsteemide üleminekut mahepõllumajanduse 25 %-lisele osakaalule 2030. aastaks.

Muudatusettepanek 243

Ettepanek võtta vastu määrus

Põhjendus 47 b (uus)

Komisjoni ettepanek	*Muudatusettepanek*
	(47b) Tuleks kehtestada UGMidest toodetud toidu ja sööda jälgitavuse nõuded, et hõlbustada selliste toodete nõuetekohast märgistamist vastavalt Euroopa Parlamendi ja nõukogu 22. septembri 2003. aasta määruse (EÜ) nr 1829/2003 (geneetiliselt muundatud toidu ja sööda kohta) nõuetele, et tagada täpsete andmete kättesaadavus ettevõtjatele ja tarbijatele, nii et nad saaksid tõhusalt kasutada oma valikuvabadust, ning võimaldada kontrollida märgistusel olevat teavet. UGMidest valmistatud toidule ja söödale esitatavad nõuded peaksid olema sarnased, et vältida teabe ebaühtlust muutuste korral lõppkasutuses.

Muudatusettepanek 24

Ettepanek võtta vastu määrus

Artikkel 1 – lõik 1

Komisjoni ettepanek	*Muudatusettepanek*
Käesolevas määruses sätestatakse erieeskirjad teatavate uute genoomikameetodite abil saadud taimede (edaspidi „UGM-taimed“) tahtliku keskkonda viimise kohta mis tahes muul eesmärgil kui turuleviimiseks ning selliseid taimi sisaldavate, neist koosnevate või neist toodetud toidu ja sööda ning selliseid taimi sisaldavate või neist koosnevate toodete (v.a toit ja sööt) turuleviimise kohta.	Käesolevas määruses sätestatakse ***kooskõlas ettevaatuspõhimõttega*** erieeskirjad teatavate uute genoomikameetodite abil saadud taimede (edaspidi „UGM-taimed“) tahtliku keskkonda viimise kohta mis tahes muul eesmärgil kui turuleviimiseks ning selliseid taimi sisaldavate, neist koosnevate või neist toodetud toidu ja sööda ning selliseid taimi sisaldavate või neist koosnevate toodete (v.a toit ja sööt) turuleviimise kohta***, millega tagatakse inimeste ja loomade tervise ning keskkonna kõrge kaitsetase***.

Muudatusettepanek 25

Ettepanek võtta vastu määrus

Artikkel 3 – lõik 1 – punkt 2

Komisjoni ettepanek	*Muudatusettepanek*
2) „UGM-taim“ – suunatud mutageneesi või tsisgeneesi või nende kombinatsiooni abil saadud geneetiliselt muundatud taim, tingimusel et see ei sisalda väljastpoolt ***aretajate*** genofondi pärit geneetilist materjali, mida võib olla ajutiselt sisestatud UGM-taime aretamise ajal;	2) „UGM-taim“ – suunatud mutageneesi või tsisgeneesi või nende kombinatsiooni abil saadud geneetiliselt muundatud taim, tingimusel et see ei sisalda väljastpoolt ***tavapärase aretamise*** genofondi pärit geneetilist materjali, mida võib olla ajutiselt sisestatud UGM-taime aretamise ajal;

Muudatusettepanek 26

Ettepanek võtta vastu määrus

Artikkel 3 – lõik 1 – punkt 4

Komisjoni ettepanek	*Muudatusettepanek*
4) „suunatud mutagenees“ – mutageneesi meetodid, mille tulemuseks on DNA järjestuse muudatused organismi genoomi ***täpsetes*** kohtades;	4) „suunatud mutagenees“ – mutageneesi meetodid, mille tulemuseks on DNA järjestuse muudatused organismi genoomi ***sihipärastes*** kohtades;

Muudatusettepanek 27

Ettepanek võtta vastu määrus

Artikkel 3 – lõik 1 – punkt 6

Komisjoni ettepanek	*Muudatusettepanek*
6) „***aretajate*** genofond“ – geneetiline koguteave, mis on kättesaadav ühe liigi ja muude taksonoomiliste liikide kohta, millega seda liiki on võimalik ristata, ***sealhulgas*** selliste kõrgtehnoloogiliste meetodite abil nagu embrüo päästmine (embryo rescue), indutseeritud polüploidsus ja vahendatud ristamine (bridge crosses);	6) „***tavapärase aretamise*** genofond“ – geneetiline koguteave, mis on kättesaadav ühe liigi ja muude taksonoomiliste liikide kohta, millega seda liiki on võimalik ristata, selliste kõrgtehnoloogiliste meetodite abil nagu embrüo päästmine (embryo rescue), indutseeritud polüploidsus ja vahendatud ristamine (bridge crosses);

Muudatusettepanek 28

Ettepanek võtta vastu määrus

Artikkel 3 – lõik 1 – punkt 15 a (uus)

Komisjoni ettepanek	*Muudatusettepanek*
	15a) „terviseühtsuse põhimõte“ – integreeritud ja ühendav lähenemisviis, mille eesmärk on kestlikult tasakaalustada ja optimeerida inimeste, loomade, taimede ja ökosüsteemide tervist ning milles tunnistatakse, et inimeste, kodu- ja metsloomade, taimede ja laiema keskkonna, sealhulgas ökosüsteemide tervis on omavahel tihedalt seotud ja üksteisest sõltuv;

Muudatusettepanek 29

Ettepanek võtta vastu määrus

Artikkel 3 – lõik 1 – punkt 15 b (uus)

Komisjoni ettepanek	*Muudatusettepanek*
	15b) „kimäärne valk“ – valk, mis tekib kahe või enama geeni või geeniosa ühendamisel, mis kodeerisid algselt eraldi valke.

Muudatusettepanek 30

Ettepanek võtta vastu määrus

Artikkel 4 – lõik 1 – punkt 1 – alapunkt b

Komisjoni ettepanek	*Muudatusettepanek*
b) taim on punktis a osutatud taime(de) järglane; või	b) taim on punktis a osutatud taime(de) järglane***, tingimusel et I lisas sätestatud samaväärsuse kriteeriumid on endiselt täidetud***; või

Muudatusettepanek 31

Ettepanek võtta vastu määrus

Artikkel 4 – lõik 1 – punkt 2

Komisjoni ettepanek	*Muudatusettepanek*
2) taim on 2. kategooria UGM-taim ja selle jaoks on antud luba vastavalt III peatükile.	2) taim on 2. kategooria UGM-taim ja selle jaoks on antud ***nõusolek või*** luba vastavalt III peatükile.

Muudatusettepanek 32

Ettepanek võtta vastu määrus

Artikkel 4 – lõik 1 a (uus)

Komisjoni ettepanek	*Muudatusettepanek*
	1a. Käesoleva määruse rakendamise, jõustamise ja kohaldamise eesmärk ei ole takistada kolmandatest riikidest UGM-taimede ja -toodete importi, mis vastavad käesolevas määruses sätestatud standarditele.

Muudatusettepanek 33

Ettepanek võtta vastu määrus

Artikkel 4 a (uus)

Komisjoni ettepanek	*Muudatusettepanek*
	Artikkel 4a ***Patentsuse välistamine*** ***UGM-taimed, taimne materjal, nende osad, geneetiline teave ja neis sisalduvad protsessi omadused ei ole patenditavad.***

Muudatusettepanek 34

Ettepanek võtta vastu määrus

Artikkel 5 – lõige 2

Komisjoni ettepanek	*Muudatusettepanek*
2. Määruse (EL) 2018/848 kohaldamisel kohaldatakse 1. kategooria UGM-taimede ja sellistest taimedest või nende taimede abil toodetud toodete suhtes kõnealuse määruse artikli 5 punkti f alapunktis iii ja artiklis 11 sätestatud nõudeid.	2. Määruse (EL) 2018/848 kohaldamisel kohaldatakse 1. kategooria UGM-taimede ja sellistest taimedest või nende taimede abil toodetud toodete suhtes kõnealuse määruse artikli 5 punkti f alapunktis iii ja artiklis 11 sätestatud nõudeid. ***[Seitse aastat pärast käesoleva määruse jõustumist] esitab komisjon aruande tarbijate ja tootjate arusaamade muutumise kohta, millele on asjakohasel juhul lisatud seadusandlik ettepanek.***

Muudatusettepanek 35

Ettepanek võtta vastu määrus

Artikkel 5 – lõige 3

Komisjoni ettepanek	*Muudatusettepanek*
3. Komisjonil on õigus võtta kooskõlas artikliga 26 vastu delegeeritud õigusakte, millega muudetakse I lisas esitatud kriteeriume UGM-taimede ja tavapäraste taimede samaväärsuse kohta, et kohandada neid teaduse ja tehnika ***arenguga*** looduslikult esinevate või tavapärase aretuse kaudu tehtavate muudatuste laadi ja ulatuse osas.	3. Komisjonil on õigus võtta kooskõlas artikliga 26 vastu delegeeritud õigusakte, millega muudetakse I lisas esitatud kriteeriume UGM-taimede ja tavapäraste taimede samaväärsuse kohta, ***võttes kontrollimenetluses arvesse võimalikke seotud riske ja funktsionaalseid tagajärgi,*** et kohandada neid ***kriteeriume*** teaduse ja tehnika ***viimaste arengutega*** looduslikult esinevate või tavapärase aretuse kaudu tehtavate muudatuste laadi ja ulatuse osas.

Muudatusettepanek 36

Ettepanek võtta vastu määrus

Artikkel 5 – lõige 3 a (uus)

Komisjoni ettepanek	*Muudatusettepanek*
	3a. 1. kategooria UGM-taimede, paljundusmaterjali või nende osade juhuslik või tehniliselt vältimatu esinemine mahepõllumajanduslikus tootmises või määruse (EL) 2018/848 artiklite 24 ja 25 kohaselt mahepõllumajanduslikus tootmises lubatud mittemahepõllumajanduslikes toodetes ei kujuta endast kõnealuse määruse nõuete rikkumist.

Muudatusettepanek 37

Ettepanek võtta vastu määrus

Artikkel 6 – lõige 1

Komisjoni ettepanek	*Muudatusettepanek*
1. Et saada artikli 4 lõike 1 punktis a osutatud 1. kategooria UGM-taime staatuse kinnitus, esitab isik, kes kavatseb UGM-taime tahtlikult keskkonda viia muul eesmärgil kui turuleviimiseks, direktiivi 2001/18/EÜ artikli 4 lõike 4 kohaselt määratud pädevale asutusele selles liikmesriigis, mille territooriumil on kavas taim keskkonda viia, vastavalt lõigetele 2 ja 3 ning artikli **27** punkti b kohaselt vastu võetud ***rakendusaktile taotluse kontrollida, kas I lisas sätestatud kriteeriumid on täidetud (edaspidi „kontrollitaotlus“)***.	1. Et saada artikli 4 lõike 1 punktis a osutatud 1. kategooria UGM-taime staatuse kinnitus, esitab isik, kes kavatseb UGM-taime tahtlikult keskkonda viia muul eesmärgil kui turuleviimiseks, ***taotluse kontrollida, kas I lisas sätestatud kriteeriumid, vähemalt üks III lisa 1. osas osutatud tunnustest ja III lisa 2. osa välistamiskriteeriumid on täidetud (edaspidi „kontrollitaotlus“). Kõnealune kontrollitaotlus esitatakse*** direktiivi 2001/18/EÜ artikli 4 lõike 4 kohaselt määratud pädevale asutusele selles liikmesriigis, mille territooriumil on kavas taim keskkonda viia, vastavalt lõigetele 2 ja 3 ning artikli ***6 lõike 11 a*** punkti b kohaselt vastu võetud ***delegeeritud õigusaktile***.

Muudatusettepanek 38

Ettepanek võtta vastu määrus

Artikkel 6 – lõige 3 – punkt c

Komisjoni ettepanek	*Muudatusettepanek*
c) lisatud või muudetud tunnus(t)e ja omaduste kirjeldus;	c) lisatud või muudetud tunnus(t)e ja omaduste kirjeldus***, sealhulgas teave tunnus(t)e saamiseks kasutatud meetodi(te) kohta ning geneetilise muunduse järjestuse avalikustamine***;

Muudatusettepanek 253

Ettepanek võtta vastu määrus

Artikkel 6 – lõige 3 – punkt c a (uus)

Komisjoni ettepanek	*Muudatusettepanek*
	ca) patent või menetlemisel olev patenditaotlus, mis hõlmab tervet 1. kategooria UGM-taime või osa sellest;

Muudatusettepanek 39

Ettepanek võtta vastu määrus

Artikkel 6 – lõige 3 – punkt d – alapunkt i

Komisjoni ettepanek	*Muudatusettepanek*
i) taim on UGM-taim ja see ei sisalda väljastpoolt ***aretajate*** genofondi pärit geneetilist materjali, kui sellist geneetilist materjali on taime aretamise ajal ajutiselt sisestatud, kooskõlas artikli ***27*** punkti a kohaselt vastu võetud ***rakendusaktis*** täpsustatud nõuetega teabe esitamise kohta;	i) taim on UGM-taim ja see ei sisalda väljastpoolt ***tavapärase aretamise*** genofondi pärit geneetilist materjali, kui sellist geneetilist materjali on taime aretamise ajal ajutiselt sisestatud, kooskõlas artikli ***6 lõike 11a*** punkti a kohaselt vastu võetud ***delegeeritud õigusaktis*** täpsustatud nõuetega teabe esitamise kohta;

Muudatusettepanek 40

Ettepanek võtta vastu määrus

Artikkel 6 – lõige 3 – punkt d – alapunkt ii

Komisjoni ettepanek	*Muudatusettepanek*
ii) UGM-taim vastab I lisas sätestatud kriteeriumidele;	ii) UGM-taim vastab I lisas sätestatud kriteeriumidele***, vähemalt ühele III lisa 1. osas esitatud tunnustest ja III lisa 2. osas sätestatud välistamiskriteeriumidele***;

Muudatusettepanek 41

Ettepanek võtta vastu määrus

Artikkel 6 – lõige 3 – punkt d a (uus)

Komisjoni ettepanek	*Muudatusettepanek*
	da) sordi nimi;

Muudatusettepanek 42

Ettepanek võtta vastu määrus

Artikkel 6 – lõige 6

Komisjoni ettepanek	*Muudatusettepanek*
6. Kui kontrollitaotlust ei loeta lõike 5 kohaselt vastuvõetamatuks, kontrollib pädev asutus, kas UGM-taim vastab I lisas sätestatud kriteeriumidele, ja koostab 30 tööpäeva jooksul alates kontrollitaotluse saamisest kontrolliaruande. Pädev asutus teeb kontrolliaruande põhjendamatu viivituseta kättesaadavaks teistele liikmesriikidele ja komisjonile.	6. Kui kontrollitaotlust ei loeta lõike 5 kohaselt vastuvõetamatuks, kontrollib pädev asutus, kas UGM-taim vastab I lisas sätestatud kriteeriumidele, ja koostab 30 tööpäeva jooksul alates kontrollitaotluse saamisest kontrolliaruande. Pädev asutus ***võib kontrolliaruande koostamisel konsulteerida Euroopa Toiduohutusametiga (EFSA), kui see on asjakohane. Pädev asutus*** teeb kontrolliaruande põhjendamatu viivituseta kättesaadavaks teistele liikmesriikidele ja komisjonile.

Muudatusettepanek 43

Ettepanek võtta vastu määrus

Artikkel 6 – lõige 7

Komisjoni ettepanek	*Muudatusettepanek*
7. Teised liikmesriigid ja komisjon võivad esitada kontrolliaruande kohta ***märkusi*** 20 päeva jooksul alates kõnealuse aruande kättesaamisest.	7. Teised liikmesriigid ja komisjon võivad esitada kontrolliaruande kohta 20 päeva jooksul alates kõnealuse aruande kättesaamisest ***põhjendatud vastuväiteid seoses I lisas sätestatud kriteeriumide täitmisega. Sellistes põhjendatud vastuväidetes tuginetakse üksnes I lisas ja III lisas toodud kriteeriumidele ning need peavad sisaldama teaduslikku põhjendust.***

Muudatusettepanek 311

Ettepanek võtta vastu määrus

Artikkel 6 – lõige 8

Komisjoni ettepanek	*Muudatusettepanek*
8. Kui liikmesriigid ega komisjon ***märkusi*** ei esita, võtab kontrolliaruande koostanud pädev asutus ***kümne tööpäeva jooksul*** pärast lõikes 7 osutatud tähtaja möödumist vastu otsuse selle kohta, kas kõnealune UGM-taim on 1. kategooria UGM-taim. ***Ta*** edastab otsuse ***põhjendamatu viivituseta*** taotlejale, teistele liikmesriikidele ja komisjonile.	8. Kui liikmesriigid ega komisjon ***põhjendatud teaduslikke vastuväiteid*** ei esita, võtab kontrolliaruande koostanud ***riiklik*** pädev asutus pärast lõikes 7 osutatud tähtaja möödumist vastu otsuse selle kohta, kas kõnealune UGM-taim on 1. kategooria UGM-taim. ***Riiklik pädev asutus*** edastab otsuse ***10 tööpäeva jooksul*** taotlejale, teistele liikmesriikidele ja komisjonile.

Muudatusettepanek 45

Ettepanek võtta vastu määrus

Artikkel 6 – lõige 9

Komisjoni ettepanek	*Muudatusettepanek*
9. Kui teine liikmesriik või komisjon esitab lõikes 7 osutatud tähtajaks ***märkuse***, ***edastab*** kontrolliaruande koostanud pädev asutus ***märkuse(d)*** põhjendamatu viivituseta ***komisjonile***.	9. Kui teine liikmesriik või komisjon esitab lõikes 7 osutatud tähtajaks ***põhjendatud vastuväite***, ***teeb*** kontrolliaruande koostanud pädev asutus ***põhjendatud vastuväited*** põhjendamatu viivituseta ***avalikkusele kättesaadavaks***.

Muudatusettepanek 46

Ettepanek võtta vastu määrus

Artikkel 6 – lõige 10

Komisjoni ettepanek	*Muudatusettepanek*
10. Komisjon koostab pärast konsulteerimist ***Euroopa Toiduohutusametiga (edaspidi „toiduohutusamet“)*** 45 tööpäeva jooksul alates ***märkus(t)e*** kättesaamisest otsuse eelnõu, milles on ***märkus(ed)*** arvesse võetud ja milles teatatakse otsus, kas kõnealune UGM-taim on 1. kategooria UGM-taim. Otsus võetakse vastu artikli 28 lõikes 2 osutatud korras.	10. Komisjon koostab pärast konsulteerimist ***ametiga*** 45 tööpäeva jooksul alates ***põhjendatud vastuväidete*** kättesaamisest otsuse eelnõu, milles on ***vastuväited*** arvesse võetud ja milles teatatakse otsus, kas kõnealune UGM-taim on 1. kategooria UGM-taim. Otsus võetakse vastu artikli 28 lõikes 2 osutatud korras.

Muudatusettepanek 48

Ettepanek võtta vastu määrus

Artikkel 7 – lõige 2 – punkt b a (uus)

Komisjoni ettepanek	*Muudatusettepanek*
	ba) sordi nimi;

Muudatusettepanek 49

Ettepanek võtta vastu määrus

Artikkel 7 – lõige 2 – punkt c

Komisjoni ettepanek	*Muudatusettepanek*
c) lisatud või muudetud tunnus(t)e ja omaduste kirjeldus;	c) lisatud või muudetud tunnus(t)e ja omaduste kirjeldus***, sealhulgas teave tunnus(t)e saamiseks kasutatud meetodi(te) kohta ning geneetilise muunduse järjestuse avalikustamise kohta***;

Muudatusettepanek 260

Ettepanek võtta vastu määrus

Artikkel 7 – lõige 2 – punkt d a (uus)

Komisjoni ettepanek	*Muudatusettepanek*
	da) keskkonnamõju seire kava;

Muudatusettepanek 50

Ettepanek võtta vastu määrus

Artikkel 7 – lõige 7

Komisjoni ettepanek	*Muudatusettepanek*
7. Komisjon avaldab otsuse ***kokkuvõtte*** Euroopa Liidu Teatajas.	7. Komisjon avaldab ***lõpliku*** otsuse Euroopa Liidu Teatajas ***ning avaldab spetsiaalsel ja avalikult kättesaadaval veebilehel oma otsuse eelnõu ja artiklis 6 osutatud põhjendatud vastuväited***.

Muudatusettepanek 51

Ettepanek võtta vastu määrus

Artikkel 9 – lõige 1 – lõik 2 – punkt b

Komisjoni ettepanek	*Muudatusettepanek*
b) 1. kategooria UGM-taime nimetus;	b) 1. kategooria UGM-taime nimetus ***ja kirjeldus***;

Muudatusettepanek 52

Ettepanek võtta vastu määrus

Artikkel 9 – lõige 1 – lõik 2 – punkt b a (uus)

Komisjoni ettepanek	*Muudatusettepanek*
	ba) sordi nimi;

Muudatusettepanek 53

Ettepanek võtta vastu määrus

Artikkel 9 – lõige 1 – lõik 2 – punkt e a (uus)

Komisjoni ettepanek	*Muudatusettepanek*
	ea) kui see on esitatud, EFSA arvamus või avaldus, millele on osutatud artikli 6 lõikes 10 ja artikli 7 lõikes 5; ning

Muudatusettepanek 54

Ettepanek võtta vastu määrus

Artikkel 9 – lõige 2

Komisjoni ettepanek	*Muudatusettepanek*
2. Andmebaas tehakse üldsusele kättesaadavaks.	2. Andmebaas tehakse üldsusele kättesaadavaks ***ja on veebiformaadis***.

Muudatusettepanek 264

Ettepanek võtta vastu määrus

Artikkel 10 – lõik 1

Komisjoni ettepanek	*Muudatusettepanek*
Taimsel paljundusmaterjalil, sealhulgas ***aretuseks*** ja teaduslikel eesmärkidel ***kasutataval paljundusmaterjalil***, mis ***sisaldab*** 1. kategooria ***UGM-taimi*** või ***koosneb*** nendest ***ning*** mis tehakse kolmandatele isikutele tasu eest või tasuta kättesaadavaks, ***peab*** olema ***märgis***, millel on sõnad ***„cat 1 NGT", millele*** järgneb ***selle (nende)*** UGM-taime(de) tunnusnumber, millest see paljundusmaterjal on saadud.	***1. kategooria UGM-taimed, 1. kategooria UGM-taimeid sisaldavad või neist koosnevad tooted ja paljundusmaterjal***, sealhulgas ***aretamiseks*** ja teaduslikel eesmärkidel ***kasutamiseks***, mis ***sisaldavad*** 1. kategooria ***UGM-taime(sid)*** või ***koosnevad*** nendest ***ja*** mis tehakse kolmandatele isikutele tasu eest või tasuta kättesaadavaks, ***peavad*** olema ***märgistatud sildiga***, millel on sõnad ***„Uus genoomikameetod". Taimse paljundusmaterjali puhul*** järgneb ***sellele*** UGM-taime(de) tunnusnumber, millest see paljundusmaterjal on saadud.

Muudatusettepanek 265

Ettepanek võtta vastu määrus

Artikkel 10 – lõik 1 a (uus)

Komisjoni ettepanek	*Muudatusettepanek*
	UGM-taimede puhul tagatakse asjakohane dokumendipõhine jälgitavus, edastades ja säilitades teavet selle kohta, et tooted sisaldavad UGM-taimi ja -tooteid või koosnevad nendest, ning nende kordumatud koodid nende turule laskmise igas etapis.

Muudatusettepanek 266

Ettepanek võtta vastu määrus

Artikkel 11 a (uus)

Komisjoni ettepanek	*Muudatusettepanek*
	Artikkel 11a
	Otsuse tühistamine
	Kui seiretulemused tõendavad ohtu tervisele või keskkonnale või kui seda eeldatakse uutele teaduslikele andmetele toetudes, võib pädev asutus artikli 6 lõikes 8 osutatud otsuse või artikli 7 lõikes 5 osutatud kinnituse tühistada. Tühistamisotsus tuleb saata tähitud kirjaga otsuse saajale, kellel on tähelepanekute esitamiseks aega 15 päeva. Sellisel juhul on UGM-taimede või toodete turustamine keelatud alates tähitud kirja kättesaamisele järgnevast päevast.

Muudatusettepanek 56

Ettepanek võtta vastu määrus

Artikkel 16

Komisjoni ettepanek	*Muudatusettepanek*
Artikkel 16	***välja jäetud***
Märgistamine kooskõlas artikliga 23	
Lisaks direktiivi 2001/18/EÜ artikli 19 lõikele 3 täpsustatakse kirjalikus nõusolekus märgistamine vastavalt käesoleva määruse artiklile 23.	

Muudatusettepanek 268

Ettepanek võtta vastu määrus

Artikkel 17 – lõige 2 a (uus)

Komisjoni ettepanek	*Muudatusettepanek*
	2a. Kui seiretulemused tõendavad ohtu tervisele või keskkonnale või kui seda eeldatakse uutele teaduslikele andmetele toetudes, võib pädev asutus oma otsuse tühistada. Tühistamisotsus tuleb saata tähitud kirjaga otsuse saajale, kellel on tähelepanekute esitamiseks aega 15 päeva. Sellisel juhul on UGM-taimede või toodete turustamine keelatud alates tähitud kirja kättesaamisele järgnevast päevast.

Muudatusettepanek 228

Ettepanek võtta vastu määrus

Artikkel 20 – lõige 4

Komisjoni ettepanek	*Muudatusettepanek*
4. Liidu referentlabor kontrollib taotleja poolt artikli 19 lõike 2 kohaselt välja pakutud avastamis-, identifitseerimis- ja kvantifitseerimismeetodit ja valideerib selle ***või hindab, kas taotleja esitatud teave õigustab kõnealuses lõikes osutatud avastamismeetodi nõuete kohandamist***.	4. Liidu referentlabor kontrollib taotleja poolt artikli 19 lõike 2 kohaselt välja pakutud avastamis-, identifitseerimis- ja kvantifitseerimismeetodit ja valideerib selle***. Kui taotleja põhjendab avastamismeetodi nõuete täitmiseks kohandatud meetodite kohaldamist, viib liidu referentlabor läbi oma uuringud ja analüüsid, et kinnitada väidetavat teostamatust. Sellisel juhul põhjendab liidu referentlabor oma otsust ja see avalikustatakse***.

Muudatusettepanek 270

Ettepanek võtta vastu määrus

Artikkel 21 – lõik 1 a (uus)

Komisjoni ettepanek	*Muudatusettepanek*
	Kui seiretulemused tõendavad ohtu tervisele või keskkonnale või kui seda eeldatakse uutele teaduslikele andmetele toetudes või kui pädev asutus võib oma otsuse tühistada. Tühistamisotsus tuleb saata tähitud kirjaga otsuse saajale, kellel on tähelepanekute esitamiseks aega 15 päeva. Sellisel juhul on UGM-taimede või toodete turustamine keelatud alates tähitud kirja kättesaamisele järgnevast päevast.

Muudatusettepanek 57

Ettepanek võtta vastu määrus

Artikkel 22 – lõige 1

Komisjoni ettepanek	*Muudatusettepanek*
1. Käesolevas artiklis kirjeldatud stiimuleid kohaldatakse 2. kategooria UGM-taimede ja 2. kategooria UGM-toodete suhtes, kui vähemalt üks geneetilise muundamise abil UGM-taimele anda kavandatud tunnus on loetletud ***III lisa 1. osas*** ja sellel taimel puuduvad kõnealuse lisa 2. osas osutatud tunnused.	1. Käesolevas artiklis kirjeldatud stiimuleid kohaldatakse 2. kategooria UGM-taimede ja 2. kategooria UGM-toodete suhtes, kui vähemalt üks geneetilise muundamise abil UGM-taimele anda kavandatud tunnus on loetletud ***määruse (EL/...)*** (*)***artikli 51 lõikes 1*** ja sellel taimel puuduvad kõnealuse lisa 2. osas osutatud tunnused. (*) ***Komisjoni ettepanek võtta vastu määrus taimse paljundusmaterjali kohta (COM/2023/414) (2023/0227(COD)).***

Muudatusettepanek 59

Ettepanek võtta vastu määrus

Artikkel 26 – lõige 2

Komisjoni ettepanek	*Muudatusettepanek*
2. Artikli 5 lõikes 3 ja artikli 22 lõikes 8 osutatud õigus võtta vastu delegeeritud õigusakte antakse komisjonile viieks aastaks alates [käesoleva määruse jõustumise kuupäevast]. Komisjon esitab delegeeritud volituste kohta aruande hiljemalt üheksa kuud enne viieaastase tähtaja möödumist. Volituste delegeerimist pikendatakse automaatselt samaks ajavahemikuks, välja arvatud juhul, kui Euroopa Parlament või nõukogu esitab selle suhtes vastuväite hiljemalt kolm kuud enne iga ajavahemiku lõppemist.	2. Artikli 5 lõikes 3***, artikli 6 lõikes 11a*** ja artikli 22 lõikes 8 osutatud õigus võtta vastu delegeeritud õigusakte antakse komisjonile viieks aastaks alates [käesoleva määruse jõustumise kuupäevast]. Komisjon esitab delegeeritud volituste kohta aruande hiljemalt üheksa kuud enne viieaastase tähtaja möödumist. Volituste delegeerimist pikendatakse automaatselt samaks ajavahemikuks, välja arvatud juhul, kui Euroopa Parlament või nõukogu esitab selle suhtes vastuväite hiljemalt kolm kuud enne iga ajavahemiku lõppemist.

Muudatusettepanek 60

Ettepanek võtta vastu määrus

Artikkel 26 – lõige 3

Komisjoni ettepanek	*Muudatusettepanek*
3. Euroopa Parlament või nõukogu võivad artikli 5 lõikes 3 ja artikli 22 lõikes 8 osutatud volituste delegeerimise igal ajal tagasi võtta. Tagasivõtmise otsusega lõpetatakse kõnealuses otsuses nimetatud volituste delegeerimine. Otsus jõustub järgmisel päeval pärast selle avaldamist Euroopa Liidu Teatajas või otsuses nimetatud hilisemal kuupäeval. See ei mõjuta juba jõustunud delegeeritud õigusaktide kehtivust.	3. Euroopa Parlament või nõukogu võivad artikli 5 lõikes 3***, artikli 6 lõikes 11a*** ja artikli 22 lõikes 8 osutatud volituste delegeerimise igal ajal tagasi võtta. Tagasivõtmise otsusega lõpetatakse kõnealuses otsuses nimetatud volituste delegeerimine. Otsus jõustub järgmisel päeval pärast selle avaldamist Euroopa Liidu Teatajas või otsuses nimetatud hilisemal kuupäeval. See ei mõjuta juba jõustunud delegeeritud õigusaktide kehtivust.

Muudatusettepanek 61

Ettepanek võtta vastu määrus

Artikkel 26 – lõige 6

Komisjoni ettepanek	*Muudatusettepanek*
6. Artikli 5 lõike 3 ja artikli 22 lõike 8 alusel vastu võetud delegeeritud õigusakt jõustub üksnes juhul, kui Euroopa Parlament või nõukogu ei ole kahe kuu jooksul pärast õigusakti Euroopa Parlamendile ja nõukogule teatavaks tegemist esitanud selle suhtes vastuväidet või kui Euroopa Parlament ja nõukogu on enne selle tähtaja möödumist komisjonile teatanud, et nad ei esita vastuväidet. Euroopa Parlamendi või nõukogu algatusel pikendatakse seda tähtaega kahe kuu võrra.	6. Artikli 5 lõike 3***, artikli 6 lõike 11a*** ja artikli 22 lõike 8 alusel vastu võetud delegeeritud õigusakt jõustub üksnes juhul, kui Euroopa Parlament või nõukogu ei ole kahe kuu jooksul pärast õigusakti Euroopa Parlamendile ja nõukogule teatavaks tegemist esitanud selle suhtes vastuväidet või kui Euroopa Parlament ja nõukogu on enne selle tähtaja möödumist komisjonile teatanud, et nad ei esita vastuväidet. Euroopa Parlamendi või nõukogu algatusel pikendatakse seda tähtaega kahe kuu võrra.

Muudatusettepanek 62

Ettepanek võtta vastu määrus

Artikkel 27 – lõik 1 – punkt a

Komisjoni ettepanek	*Muudatusettepanek*
a) teavet, mida nõutakse selle tõendamiseks, et taim on UGM-taim;	***välja jäetud***

Muudatusettepanek 63

Ettepanek võtta vastu määrus

Artikkel 27 – lõik 1 – punkt b

Komisjoni ettepanek	*Muudatusettepanek*
b) artiklites 6 ja 7 osutatud kontrollitaotluste koostamist ja esitamist;	***välja jäetud***

Muudatusettepanek 64

Ettepanek võtta vastu määrus

Artikkel 30 – lõige 2

Komisjoni ettepanek	*Muudatusettepanek*
2. Aruandes käsitletakse ka ***kõiki*** käesoleva määruse kohaldamisel ***tekkinud eetilisi küsimusi.***	2. Aruandes ***tehakse kindlaks ja*** käsitletakse ka ***elurikkuse ning keskkonna, inimeste ja loomade tervisega seotud küsimusi, põllumajandustavade muutusi ning sotsiaal-majanduslikke ja eetilisi küsimusi, mis võisid*** käesoleva määruse kohaldamisel ***tekkida***.

Muudatusettepanek 65

Ettepanek võtta vastu määrus

Artikkel 30 – lõige 3

Komisjoni ettepanek	*Muudatusettepanek*
3. Lõikes 1 osutatud aruandluse jaoks koostab komisjon hiljemalt [24 kuud pärast käesoleva määruse jõustumise kuupäeva] pärast konsulteerimist liikmesriikide pädevate asutustega vastavalt direktiivile 2001/18/EÜ ja määrusele (EÜ) nr 1829/2003 käesoleva määruse mõju jälgimiseks üksikasjaliku, näitajatel põhineva kava. Selles täpsustatakse, milliseid meetmeid komisjon ja liikmesriigid andmete ning muu tõendusmaterjali kogumiseks ja analüüsimiseks peavad võtma.	3. Lõikes 1 osutatud aruandluse jaoks koostab komisjon hiljemalt [24 kuud pärast käesoleva määruse jõustumise kuupäeva] pärast konsulteerimist liikmesriikide pädevate asutustega vastavalt direktiivile 2001/18/EÜ ja määrusele (EÜ) nr 1829/2003 käesoleva määruse mõju***, sealhulgas keskkonnale, elurikkusele ja ökosüsteemidele avalduva kavandatud ja soovimatu mõju ning süstemaatilise mõju*** jälgimiseks üksikasjaliku, näitajatel põhineva kava. Selles täpsustatakse, milliseid meetmeid komisjon ja liikmesriigid andmete ning muu tõendusmaterjali kogumiseks ja analüüsimiseks peavad võtma.

Muudatusettepanek 66

Ettepanek võtta vastu määrus

Artikkel 30 – lõige 5 a (uus)

Komisjoni ettepanek	*Muudatusettepanek*
	5a. 2025. aasta juuniks esitab komisjon Euroopa Parlamendile, nõukogule, Euroopa Majandus- ja Sotsiaalkomiteele ning Regioonide Komiteele aruande patentide rolli ja mõju kohta, mis on seotud aretajate ja põllumajandustootjate juurdepääsuga mitmekesisele taimsele paljundusmaterjalile, samuti innovatsiooniga ja eriti VKEde võimalustega. Aruandes hinnatakse, kas lisaks käesoleva määruse artiklites 4a ja 33a sätestatutele on vaja täiendavaid õigusnorme. Kui see on asjakohane, et tagada aretajate ja põllumajandustootjate juurdepääs taimsele paljundusmaterjalile, seemnete mitmekesisus ja taskukohased hinnad, lisatakse aruandele seadusandlik ettepanek intellektuaalomandi õiguste raamistiku edasiste vajalike kohanduste käsitlemiseks.

Muudatusettepanek 67

Ettepanek võtta vastu määrus

Artikkel 30 – lõige 5 b (uus)

Komisjoni ettepanek	*Muudatusettepanek*
	5b. 2024. aastaks esitab komisjon Euroopa Parlamendile, nõukogule, Euroopa Majandus- ja Sotsiaalkomiteele ning Regioonide Komiteele aruande, milles hinnatakse käesoleva õigusaktiga hõlmamata muude sektorite, näiteks mikroorganismide eripära ja vajadusi ning mis sisaldab ettepanekut edasiste poliitikameetmete kohta.

Muudatusettepanek 68

Ettepanek võtta vastu määrus

Artikkel 30 – lõige 5 c (uus)

Komisjoni ettepanek	*Muudatusettepanek*
	5c. Iga nelja aasta järel hindab komisjon I lisas kehtestatud samaväärsuse kriteeriume ja vajaduse korral ajakohastab neid artikli 5 lõikes 3 osutatud delegeeritud õigusaktiga.

Muudatusettepanekud 69, 291cp1, 230/rev1 ja 291cp3

Ettepanek võtta vastu määrus

Artikkel 33 a (uus)

Direktiiv 98/44/EÜ

Artikkel 4, artikkel 8 ja artikkel 9

Komisjoni ettepanek	*Muudatusettepanek*
	Artikkel 33a
	Direktiivi 98/44/EÜ [1a]***muutmine***
	1) Direktiivi 98/44/EÜ artiklit 4 muudetakse järgmiselt:
	a) lõikesse 1 lisatakse järgmised punktid:
	„c) UGM-taimed, taimne materjal, nende osad, geneetiline teave ja neis sisalduvad protsessi omadused, nagu on määratletud määruses (EL) .../... [väljaannete talitus: palun lisada käesoleva määruse number];
	d) taimed, taimne materjal, nende osad, geneetiline teave ja neis sisalduvad protsessi omadused, mida on võimalik saada direktiivi 2001/18/EÜ kohaldamisalast välja arvatud meetoditega, mis on loetletud kõnealuse direktiivi I B lisas.“
	b) lisatakse lõige 4:
	„4. Lõiked 2 ja 3 ei piira lõikega 1 hõlmatud patentsuse välistamist.“
	2) Artiklisse 8 lisatakse järgmine lõige:
	„3. Erandina lõigetest 1 ja 2 ei laiene leiutise tulemusel kindlaksmääratud omadustega bioloogilise materjali patendiga antud kaitse bioloogilistele materjalidele, millel on need kindlaksmääratud omadused, mis on saadud patenditud bioloogilisest materjalist eraldi ja põhiliselt bioloogilise meetodi abil, ega nendest paljundamise teel saadud bioloogilistele materjalidele.“
	3) Artiklisse 9 lisatakse järgmised lõiked:
	„2. Erandina lõikest 1 ei ole patenditava tehnilise meetodi abil saadud geneetilist teavet sisaldav või sellest koosnev taimne saadus patenditav, kui see ei ole eristatav taimsetest saadustest, mis sisaldavad sama geneetilist teavet või koosnevad sellest, mis on saadud olemuselt bioloogilisel meetodil.

Komisjoni ettepanek	*Muudatusettepanek*
	3. Erandina lõikest 1 ei laiene geneetilist teavet sisaldavale või sellest koosnevale tootele patendiga antud kaitse taimsele materjalile, milles toode sisaldub ja milles sisaldub geneetiline teave ja täidab oma funktsiooni, aga mis ei ole eristatav taimsest materjalist, mis on saadud või mida on võimalik saada olemuselt bioloogilisel meetodil. ***4. Patendiga antud kaitse tehnilisele meetodile, mis võimaldab toota geneetilist teavet sisaldavat või sellest koosnevat toodet, ei laiene taimsele materjalile, milles toode sisaldub ja milles sisaldub geneetiline teave ja mis täidab oma funktsiooni, kuid mis ei ole eristatav taimsest materjalist, mis on saadud või mida on võimalik saada olemuselt bioloogilisel meetodil.“*** ***([1a]) Euroopa Parlamendi ja nõukogu 6. juuli 1998. aasta direktiiv 98/44/EÜ biotehnoloogialeiutiste õiguskaitse kohta (EÜT L 213, 30.7.1998, lk 13).***

Muudatusettepanek 70

Ettepanek võtta vastu määrus

Artikkel 34 – lõige 2 – lõik 1

Komisjoni ettepanek	*Muudatusettepanek*
Käesolevat määrust kohaldatakse alates [24 kuud alates käesoleva määruse jõustumise kuupäevast].	Käesolevat määrust kohaldatakse alates [24 kuud alates käesoleva määruse jõustumise kuupäevast]. ***Artikleid 4a ja 33a kohaldatakse alates jõustumiskuupäevast.***

Muudatusettepanek 71

Ettepanek võtta vastu määrus

I lisa – lõik 1

Komisjoni ettepanek	*Muudatusettepanek*
UGM-taim loetakse samaväärseks tavapäraste taimedega, kui ***see erineb retsipient-taimest/vanemtaimest mitte rohkem kui 20*** punktides 1–***5 osutatud tüüpi geneetilise muudatuse poolest mis tahes DNA nukleotiidide järjestuses, mis on järjestuse poolest sarnane sihtkohaga, mida saab prognoosida bioinformaatiliste vahenditega.***	UGM-taim loetakse samaväärseks tavapäraste taimedega, kui ***on täidetud järgmised*** punktides 1 ***ja 1a osutatud tingimused:***

Muudatusettepanek 72

Ettepanek võtta vastu määrus

I lisa – punkt 1

Komisjoni ettepanek	*Muudatusettepanek*
(1) kuni 20 nukleotiidi asendamine või sisestamine (insertsioon);	1) ***järgmiste geneetiliste muunduste arv, mida saab omavahel kombineerida, ei ületa valgu kodeerivas järjestuses kolme, võttes arvesse, et intronite ja regulaatorjärjestuste mutatsioonid on sellest piirist välja arvatud:***
	a) kuni 20 nukleotiidi asendamine või sisestamine (insertsioon);
	b) mis tahes arvu nukleotiidide väljajätmine (deletsioon);

Muudatusettepanek 73

Ettepanek võtta vastu määrus

I lisa – punkt 1 a (uus)

Komisjoni ettepanek	*Muudatusettepanek*
	1a) järgmised geneetilised muundused, mida saab omavahel kombineerida, ei tekita kimäärset valku, mida ei esine aretamise genofondist pärit liikides või mis ei katkesta endogeenset geeni:
	a) aretamise genofondis olemasolevate pidevate DNA järjestuste sisestamine;
	b) endogeensete DNA järjestuste asendamine aretamise genofondis olemasolevate pidevate DNA järjestustega;
	c) aretamise genofondis olemasolevate pidevate endogeensete DNA järjestuste ümberpööramine või translokatsioon.

Muudatusettepanek 74

Ettepanek võtta vastu määrus

I lisa – punkt 2

Komisjoni ettepanek	*Muudatusettepanek*
(2) mis tahes arvu nukleotiidide väljajätmine (deletsioon);	***välja jäetud***

Muudatusettepanek 75

Ettepanek võtta vastu määrus

I lisa – punkt 3

Komisjoni ettepanek	*Muudatusettepanek*
(3) tingimusel, et geneetiline muundamine ei katkesta endogeenset geeni:	***välja jäetud***
(a) aretajate genofondis olemasoleva katkematu DNA järjestuse suunatud sisestamine;	
(b) endogeense DNA järjestuse suunatud asendamine aretajate genofondis olemasoleva katkematu DNA järjestusega;	

Muudatusettepanek 76

Ettepanek võtta vastu määrus

I lisa – punkt 4

Komisjoni ettepanek	*Muudatusettepanek*
(4) mis tahes arvust nukleotiididest koosneva järjestuse suunatud ümberpööramine (inversioon);	***välja jäetud***

Muudatusettepanek 77

Ettepanek võtta vastu määrus

I lisa – punkt 5

Komisjoni ettepanek	*Muudatusettepanek*
(5) muu suunatud, mis tahes suurusega muudatus tingimusel, et selle tulemusel saadud DNA järjestused juba esinevad (võimalike punktide 1 ja/või 2 kohaste lubatud muudatustega) mõnes aretajate genofondi kuuluvas liigis.	***välja jäetud***

Muudatusettepanek 78

Ettepanek võtta vastu määrus

II lisa – 1. osa – lõik 2 – punkt a a (uus)

Komisjoni ettepanek	*Muudatusettepanek*
	aa) retsipient-taime omadused, nagu allergeensus, geenivoolu potentsiaal, umbrohu potentsiaal, ökoloogiline funktsioon;

Muudatusettepanek 79

Ettepanek võtta vastu määrus

II lisa – 2. osa – punkt 6 a (uus)

Komisjoni ettepanek	*Muudatusettepanek*
	6a) Mõju mahepõllumajandusele

Muudatusettepanek 80

Ettepanek võtta vastu määrus

II lisa – 2. osa – punkt 8 a (uus)

Komisjoni ettepanek	*Muudatusettepanek*
	8a) Mõju elurikkuse kaitsele ja säilitamisele

Muudatusettepanek 81

Ettepanek võtta vastu määrus

III lisa – pealkiri

Komisjoni ettepanek	*Muudatusettepanek*
Artiklis 22 osutatud tunnused	Artiklis ***6 ja artiklis*** 22 osutatud tunnused

Muudatusettepanek 82

Ettepanek võtta vastu määrus

III lisa – 1. osa – lõik 1 – punkt 1

Komisjoni ettepanek	*Muudatusettepanek*
(1) saagikus, sealhulgas saagi stabiilsus ja saagikus väikese sisendiga tingimustes;	1) saagikus, sealhulgas saagi stabiilsus ja saagikus väikese sisendiga tingimustes***, tingimusel et need tunnused aitavad kaasa ka käesoleva lisa punkti 2, 3 või 4 saavutamisele***;

Muudatusettepanek 83

Ettepanek võtta vastu määrus

III lisa – 1. osa – lõik 1 – punkt 7

Komisjoni ettepanek	*Muudatusettepanek*
(7) väiksem vajadus väliste sisendite, näiteks ***taimekaitsevahendite ja*** väetiste järele.	7) väiksem vajadus väliste sisendite, näiteks väetiste järele***, kui see ei ole vastuolus III lisa 2. osaga***.